

УРОК-ПОДОРОЖ

План-конспект уроку
навчання грамоти на тему:

*«Барвисті слова у творі
М. Слабошпицького
«Лелеча весна»*

Підготувала: Панченко Т.П.

2016 рік

Тема. Барвисті слова у творі М. Ф. Слабошпицького

«Лелеча весна»

Мета. Формування ключових компетентностей:

- *вміння вчитися* –самоорганізовуватися до навчальної діяльності у взаємодії;
- *загальнокультурної* – дотримуватися норм мовленнєвої культури, зв'язно висловлюватися в контексті змісту;
- *соціальної* – проектувати стратегії своєї поведінки з урахуванням інтересів та потреб інших;
- *громадянської* – здатність екологічно мислити,бережливе ставлення до природи;
- *здоров'язберезувальної* - взаємозв'язок організму людини з природнім і соціальним оточенням, дбайливе ставлення до свого здоров'я;
- компетентності з ІКТ - здатність учня орієнтуватися в інформаційному просторі, володіти і оперувати інформацією, вміння добувати, осмислювати, опрацьовувати та використовувати інформацію з різних джерел, користуватися різноманітною довідковою літературою.

Предметних компетентностей:

- поглибити знання учнів про навколишній світ, зокрема про птахів;
- удосконалювати навички роботи з текстом, іншими джерелами інформації;
- розвивати логічне мислення, зв'язне мовлення;

- виховувати шану та обережне ставлення до природи.

Методично-дидактичне забезпечення уроку:

Ілюстративний матеріал до теми, DVD (запис «Пори року»), презентація, роздатковий матеріал для розчитування, дитяча енциклопедія, роздатковий дидактичний матеріал за визначеною темою, мікрофон, малюнок дівчини-весни, портрет М. Слабошпицького,

Хід уроку

I. Організація класу

Дзвоник пролунав веселий

Дружно всіх він кличе в клас

І цікаве на уроці

Пропоную я для вас

Учитель. Чи любите ви уроки читання? Чому?

ВПРАВА «ОЧІКУВАННЯ»

- **Що ви очікуєте від сьогоднішнього уроку? (МІКРОФОН)**

II. Актуалізація опорних знань учнів

1. «Зустріч з весною»

Учитель. – Послухайте загадку.

Зійшли сніги, шумить вода,

Надійшла вона прекрасна,

Многоцвітна, тепла, ясна,

Наче дівчина в вінку

Зацвіли луги, діброви

Повно гомону, розмови

І пісень в чагарнику.

Учитель.-Хто це така за дівчина в вінку?

Учні: Весна!

- Що відбувається в природі, які зміни ви спостерігаєте?(МІКРОФОН)
Закрийте оченята, уявіть весняні картини.(МУЗИКА)

Учитель. Що виникає у вашій уяві, коли звучить ця музика?

Тільки надходить перший місяць весни – березень, як природа відразу прокидається. Сонечко піднімається вище і лле на землю ласкаве проміння. Деревя тягнуться вгору, намагаючись отримати більше тепла і світла. Берізки стійко перенесли морози, і скоро на них з'являться бруньки. Сніг починає танути, скресає крига на річці. Небо і річка стали однаково блакитними.

На душі приємно і радісно – весна прийшла. Життя продовжується.

Вперше про весну наші прадіди згадували на **Стрітення** (15 лютого). Цього дня вважалося, Зима з Літом зустрічаються. «Хто кого подужає, - стверджує народна мудрість, - такою буде погода до початку березня».

У давнину люди уявляли весну цілком реальною особою. Це гарна молода дівчина з вінком квітів на голові, у барвистому, з голубим мереживом убранні, яка, йдучи, виспівує веселих пісень. Там, де вона з'являлася, оживало зело, яснішало небо, дужче пригрівало сонечко, дзвеніли пташки, й розквітали різнобарвні квіти.

Гра «Асоціації»

- Доберіть слова, щоб описати весну.

(Квітуча, тепла, сонячна, співоча, дзвінка, барвиста, свіжа, запашна).

III. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми і завдань уроку

Учитель.

- Весна сама не приходять. Першими вісниками весни стали птахи. Птахи – вірні наші помічники, захисники лісів, полів, садів. Їх можна побачити і почути скрізь, бо вони - частина природи, без них краса була б неповторною. У народі кажуть: «Перелітні птахи летять з вірію зграями – буде дружна весна». **19 квітня-день прильоту лелек.**
- Увага! Увага! Оголошується посадка на рейс “ Каїр - Київ”. Тих, хто відлітає цим рейсом, просимо пройти до першого терміналу.
- Каїр – це країна у Північній Африці. (Показує на карті). Це дуже далеко від України. Які ж пасажери вирушають у таку нелегку і далеку подорож?

Завдання класу. Відгадайте загадки(хто відгадає стає птахом)

Швидко скрізь цей птах літає,

Безліч мушок поїдає,

За вікном гніздо будує,

Тільки в нас він не зимує. (Ластівка).

Сам вечірньої години

Заховався в кущ калини.

Та на дуду голосну

Грає пісню чарівну. (Соловей).

Відлітають за моря, у краї далекі,

На будинках гнізда в'ють.

Звуть же їх ... (Лелеки).

-Як у народі називають цих птахів? (бусли,чорногузи,бузьки,чугайстри)

Сіла пташка на дубку,

Завила своє ку – ку.

Стрепенулись їжачок, заєць і козулі.

Всіх збудив той голосок,

Пісенька ... (Зозулі).

-Що це ще за чудеса?

Подивись, яка краса!

Птахи дивляться у воду

На свою чудову вроду.

Легко змахують крильми,

Ніби перший сніг зими.

Шиї довгі і гнучкі.

Що за красені такі? (Лебеді).

-І шипить він, і гелгоче—

Каже, що вкусити хоче.

Довгу шию витягає

І немовби промовляє:

«Як вкушу, то буде знак.
Я – сердитий птах ...»
(Гусак)

Учитель. Молодці, діти! Вже пора в путь. Ми сьогодні відправляємося в подорож (дізнаємося про чудового письменника, прочитаємо новий твір, навчимося знаходити барвисті слова. Як розумієте вислів барвисті слова?). А ще ми принесемо на своїх крильцях квіти і уквітчаємо свою Україну. У народі так говорять: «Де лелека не літає, а весну додому повертає». Повертаються лелеки у середині березня-кінці квітня. Цікава деталь: летять додому зі швидкістю удвічі більшою (до вирію 150 км/год).

-А чи знаєте ви, що завжди з гусьми летять перепілки? І у польоті не сумно, і у важку хвилину їм допомагають гуси. Наприклад, летять над морем, крила втомились, а землі не видно. Сядуть на воду, а перепілки їм на спину (вони ж плавати не вміють), так і відпочивають гуртом.

IV. ВПРАВИ НА УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІКИ ЧИТАННЯ

I зупинка «Скоромовимо»

Читання скоромовки та вивчення її напам'ять.

Летіла лелека заклекотіла до лелеченят

II зупинка «Піраміда»

	По	ра	
	Вес	на	
Кур		ка	
Гні		здо	

- Яке слово зайве? Чому?

III зупинка «Упізнай слово»

(бу*ол, гн*здо, дз*об, крильц*, р*дісно).

IV зупинка «Веселі складаночки»

Для того щоб дізнатися, хто автор твору, необхідно «стрибаючи» по хмаринкам, правильно зібрати склади. Слідкуйте за стрілочками. (Михайло Слабошпицький – письменник, який написав багато творів для дітей.)

Портрет біографія бесіда погляд

Народився Михайло Федотович Слабошпицький 28 липня 1946 року в с. Мар'янівці Шполянського району на Черкащині.

В 1971 році закінчив факультет журналістики Київського університету, працював кореспондентом, був редактором відділу критики «Літературної України», головним редактором газети «Вісті з України», журналу «Вавилон — ХХ». Обирався секретарем правління Київської організації Спілки письменників України. З 1995 року — виконавчий директор Ліги українських меценатів, директор видавництва «Ярославів Вал». Співголова координаційної ради Міжнародного конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика.

Автор понад двох з половиною десятків різножанрових книжок. Серед них — казки, оповідання й повісті для дітей, літературні портрети Василя Земляка, Павла Загребельного, Романа Іваничука, документалістика й публіцистика, біографічна проза.

V зупинка «На уважність»

- Вам завдання, прочитати назву твору. Будьте уважні на шляху перешкоди. (ммЛЕммЛЕммЧА НАвес)
- Як ви гадаєте, чому автор дав таку назву?

VI зупинка «Математичні приклади»

- Щоб знайти у творі барвисті слова, треба виконати математичні дії. (Зграя, кружляти, плавно, заклекотіти)

З+град-д+я= круг-г+Ж+ля+тир-р= плат-т+в+но=

зак+лет-т+ко+тіб-б+ти=

VII зупинка «Словничок»

Читання «буксиром».

- Як ви розумієте ці слова?

Зграя-група тварин, птахів, риб..., які тримаються разом.

Зграя птахів-багато птахів, які тримаються разом.

Кружляти-рухатися навколо кого, чого-небудь, описуючи кола.
(Учні виконують дію)

Плавно-рівномірно, спокійно, поступово, рівно, без різких переходів, повільно. (плавне махання руками)

Заклекотіти-від слова клекіт-переривчасті звуки, що подають лелеки.

Емоційний напрям

- Чи бачив із вас хтось лелеку? Як лелека стоїть у гнізді? А що розповіла Наталинка про лелеку?

(А чого лелека в очереті на одній нозі стоїть? Щоб другу не забруднити, бо він нею жаб собі на обід ловить...)

V. Робота за оповіданням М. Слабошпицького «Лелеча весна».

1. Читання слів написаних на карточках.

Прочитайте слова . Зі слів у колонках правильно підберіть і прочитайте пари.

вкривається

жовті

лелеки

блищали

пташиним

птахи

заклекотіли

додому

зграями

повернулися

радісно

дзьоби

2. Показове читання вчителем (с. 36 – 37, підручника) до малюнка.

Вправа передбачення.

- Як ви думаєте, чи оселяться лелеки на хаті Данилка?

3. Читання учнями (гудіння)

4. Аналіз прочитаного твору

1. Визнач жанр прочитаного твору.

- А казка
- Б оповідання

2. Яку пору року любить Данилко?

- А літо
- Б весну

3. Які звуки почув Данилко?

- А дзюркотіння струмків
- Б пташині голоси

4. Хто назвав весну Лелечою?

А тато

Б мама

5.Робота з ілюстрацією

Завдання класу.

- Чи відповідає малюнок змісту тексту?
- Прочитати слова з тексту, якими можна було б підписати малюнок у підручнику.

6. Читання тексту з елементами аналізу

- **Прочитайте перший абзац.**
- Яку пору року любив Данилко? Прочитайте.
- А чи було вам соромно за Данилка? Які почуття відчув хлопчик?
- Чиї слова треба прочитати, передаючи почуття радості?
- Яким ви уявляєте хлопчика? Про що б ви його запитали, якби мали можливість зустрітися?
- Хто назвав весну «лелечою»? Чому ці слова сподобались Данилкові? Прочитайте.
- Назвіть найбарвистіше слово в тексті? Коли весну можна назвати журавлиною, шпачиною?
- Чи сподобалось вам оповідання?
- Що особливо сподобалось?
- Яке ваше враження від цього оповідання?
- Які фарби використаєте, щоб намалювати до цього оповідання малюнок?
- Чи можна продовжити це оповідання?

- Яка основна ідея твору? (Автор майстерно змалював події і картини).

Фізкультхвилинка

6. «Народознавча зупинка»

Робота з прислів'ями. Робота в парах

Гра «Збери прикмету чи приказку»

1. Прилетіли бусли –	весну принесли здалека
2. Прилетіли лелеки –	там щастя родиться
3. Де лелека водиться –	весну принесли
4. Зруйнуєш лелече гніздо –	біля добрих людей
5. Лелека селиться –	згорить хата
6. Гніздо лелеки –	дитину
7. Зруйнуєш лелече гніздо –	окраса української оселі
8. Лелека приніс	згорить хата

VI. Закріплення вивченого матеріалу

1.Робота з дитячою енциклопедією ,художньою дитячою літературою.

2.ГРА - емпатія «Я-пташка»

VII. Підсумок уроку

1. Рефлексія (прийом «Мікрофон»)

- Чи потрібно оберегати лелек? (вчені вже забили тривогу,вимагаючи термінових заходів по охороні лелек. Не дивно що лелека виявився під пильною увагою спеціалістів-орнітологів. У хх столітті почалося швидке скорочення численності лелек (людська діяльність). -

Орнітологія – це наука, що вивчає існування птахів

- Чого людина навчилася від лелеки?(Лелеки-хороші батьки,дружня сім'я ,ноги служать за повітряні гальма).

- Що нового на сьогоднішньому уроці дізнався?
- Чому навчився?

2. Рефлексія

Учитель:

- Чи здійснилися ваші очікування?
- На аркушах намалюйте свій настрій.

I зупинка «Скоромовимо»

Летіла лелека заклекотіла до лелеченят

II зупинка «Піраміда»

По ра

Вес на

Кур ка

Гні здо

III зупинка «Упізнай слово»

Бу__ол, гн__здо, дз__об,

крильц__, р__дісно

IV зупинка «Веселі складаночки»

МИ ЛО СЛА БО ЦЬ

ШПИ КИЙ

ХАЙ

ЛЕ ЧА ВЕС НА
ЛЕ

V зупинка «На уважність»

ммЛЕммЛЕммЧА НАвес

VI зупинка «Математичні приклади»

З+град-д+я= _____

круг-г+Ж+ля+тир-р= _____

плат-т+в+но= _____

зак+лет-т+ко+тіб-б+ти= _____

вкривається

жовті

лелеки

блищали

пташиним

птахи

заклекотіли

додому

зграями

повернулися

радісно

дзьоби

1. Визнач жанр прочитаного твору.

А казка

Б оповідання

2. Яку пору року любить Данилко?

А літо

Б весну

3. Які звуки почув Данилко?

А дзюркотіння струмків

Б пташині голоси

4. Хто назвав весну Лелечою?

А тато

Б мама

Прилетіли лелеки –	там щастя родитьсяся
Де лелека водитьсяся –	біля добрих людей
Зруйнуєш лелече гніздо –	
Лелека селитьсяся –	дитину
Зруйнуєш лелече гніздо –	згорить хата
Лелека приніс	весну принесли здалека

Прилетіли лелеки –	там щастя родитьсяся
Де лелека водитьсяся –	біля добрих людей
Зруйнуєш лелече гніздо –	
Лелека селитьсяся –	дитину
Зруйнуєш лелече гніздо –	згорить хата
Лелека приніс	весну принесли здалека

